

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Utredare

Eini Ruottinen

SOCIALNÄMNDEN
2021-09-15

Beslut om drift av Tibblehemmet

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att inte förlänga avtalet med Norlandia Care AB avseende driften av särskilt boende för äldre, Tibblehemmet.
2. Socialnämnden beslutar att driften av Tibblehemmet övergår till kommunal regi i samband med avtalet går ut den 12 januari 2023.
3. Socialnämnden beslutar att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Tibblehemmet är ett särskilt boende för äldre med 99 lägenheter som bedrivs av Norlandia Care AB. Enligt innevarande avtalsperiod driver Norlandia Care verksamheten fram till 11 januari 2023. Beslut om eventuell förlängning av nuvarande avtal ska fattas senast den 11 oktober 2021. Täby kommun har under perioden april – juni 2021 genomfört en uppföljning av det avtal som ligger till grund för Norlandia Care ABs uppdrag att driva Tibblehemmet. Den sammanvägda bedömningen är att Norlandia Care AB delvis uppfyller de avtalade villkoren vilket inte bedöms som tillräckligt utifrån socialtjänstlagens intentioner och kommunens målsättning om god kvalitet. Med hänvisning till det föreslås att avtalet med Norlandia Care AB inte förlängs. För att kunna tillförsäkra de äldre en god kvalitet och kontinuitet i verksamheten föreslås att driften av Tibblehemmet övergår till kommunal regi från och med 12 januari 2023. Det finns goda förutsättningar att driva Tibblehemmet i egen regi med en ekonomi i balans varvid den delen inte bör innebära några negativa ekonomiska konsekvenser.

Ärendet

Bakgrund

Tibblehemmet är en biståndsbedömd boendeform riktad till äldre inom begreppet "särskilda boendeformer" enligt 5 kap. 5 § socialtjänstlag (2001:453).

Idag består Tibblehemmet av 99 lägenheter i permanent särskilt boende. Upphandlingen av driften av verksamheten på Tibblehemmet genomfördes under 2018¹. Upphandlingen vann Norlandia Care AB, som enligt innevarande avtalsperiod driver verksamheten fram till den 11 januari 2023. Avtalet med Norlandia Care AB kan förlängas två gånger i perioder om tre år. Beslut om förlängning ska fattas senast 15 månader innan avtalstidens slut. Beslut om eventuell förlängning av nuvarande avtal måste fattas senast den 11 oktober 2021.

Fastigheten ägs av Hemsö². Täby kommun hyr lokalerna och hyreskontraktet löper till och med den 31 oktober 2029. Därefter kan hyreskontraktet förlängas i treårsperioder. Uppsägningstiden är nio månader. Den som bor på Tibblehemmet hyr sin lägenhet i andra hand av Täby kommun.

Uppföljning av avtalet med Norlandia Care AB 2021

När en kommunal verksamhet genom avtal har lämnats över till en enskild utförare ska kommunen enligt kommunallagen³ kontrollera och följa upp verksamheten.

Täby kommun har under perioden april – juni 2021 genomfört en uppföljning av det avtal som ligger till grund för Norlandia Cares uppdrag att driva Tibblehemmet. Resultatet av uppföljningen och den sammantagna bedömningen baseras på den information som Täby kommun har samlat in genom bland annat samtal med ledning och personal, intervjuer med anhöriga, granskning av avtal och dokument och besök i verksamheten. Resultatet av uppföljningen presenteras i bilagan "Avtalsuppföljning Tibblehemmet 2021" daterad den 8 september 2021.

Norlandia Care har drivit Tibblehemmet sedan 2019. I anbudet har utföraren lämnat ambitiösa beskrivningar av hur verksamheten på Tibblehemmet är tänkt att utformas och utvecklas. I utvärderingen av anbudet bedömdes dessa

¹ Dnr SON 2017/224-76, tilldelningsbeslut 23 april 2018

² Fastighetsbeteckning: Marknaden 1, adress: Esplanaden 9, 183 89 Täby

³ 10 kap. 7-8 § kommunallagen (2017: 725)

beskrivningar innehålla ett flertal mervärden av betydelse för kvaliteten i verksamheten, och dessa var avgörande för att avtalet tillföll Norlandia Care AB i konkurrens med andra anbudsgivare. I den nu genomförda uppföljningen framgår att de utfästelser som lämnats i anbudet inte uppfylls inom en rad områden:

- Täby kommun har under avtalstiden utfärdat två varningar⁴. Under uppföljningen har det framkommit att tidigare påtalade brister inte har åtgärdats till fullo trots att handlingsplan har inlämnats.
- Inom hälso- och sjukvårdsområdet bedöms identifierade brister innebära risk för att en hög patientsäkerhet inte kan upprätthållas.
- Resultatet i brukarundersökningen har generellt förbättrats men når varken målnivåer i anbudet, genomsnittlig nivå för Täby kommun eller länets nivå (helhetsomdöme) 2020.
- Arbetssätt, rutiner och modeller som utlovats har inte införts alternativt tillämpas inte fullt ut. Klagomål som inkommit under avtalsperioden har varit cirka 35 stycken, huvudsakligen avseende brister i omsorg, hälso-, och sjukvård, bemötande och ledning.
- Det finns ett förtroendeglapp mellan ledning och personal. Under senare tid har ett tiotal klagomål inkommit på ledning och organisation.

Den sammanvägda bedömningen är att Norlandia Care AB delvis uppfyller de avtalade villkoren. Utföraren uppfyller inte de angivna mervärdena i upphandlingen och har vissa kvalitetsbrister, framför allt inom hälso- och sjukvårdsområdet. I och med att Norlandia Care AB inte uppfyllt de avtalade mervärdena faller grunden för att utföraren vann upphandlingen. Med hänvisning till detta sammantaget föreslås att avtalet med Norlandia Care AB inte förlängs.

Fortsatt drift

Om avtalet med Norlandia Care AB inte förlängs behöver socialnämnden fatta ett beslut om hur Tibblehemmet fortsättningsvis ska drivas. Ett alternativ är att konkurrensutsätta verksamheten på nytt, ett annat alternativ är att låta verksamheten övergå i kommunal regi.

Om driften av Tibblehemmet ska upphandlas på nytt, måste en sådan omfattande process påbörjas relativt omgående. En ny utförare bör vara utsedd före

⁴ Dnr SON 2019/280-74, varningar daterade 2019-10-30, 2019-12-10

sommaren 2022. Villkor och ersättningar ligger fast under hela avtalstiden. Några större ändringar av uppdraget eller ersättning kan inte göras, eftersom det påverkar de ursprungliga förutsättningarna för upphandlingen. Möjligheten att gå ur avtalet under avtalsperioden är begränsad eftersom ändringar i verksamheten påverkar de boende. Tilldelningsbeslutet, det vill säga beslut om vem som utses som utförare, kan överklagas till domstol vilket kan fördröja processen.

Ett övertagande i kommunal regi skulle innebära att verksamheten kan bedrivas långsiktigt med kontinuitet över tid. Verksamheten kan även snabbt anpassas utifrån behov av verksamhetsmässiga förändringar. Kommunen får ökad möjlighet till styrning och påverkan.

I avtalet mellan Täby kommun och Norlandia Care AB finns möjligheten att utfärda varning och kräva åtgärdsplan, vilket har gjorts. Vid allvarlig brist finns möjlighet att säga upp avtalet med omedelbar verkan (hävning). Detta kan åberopas då utföraren väsentligt har misskött uppdraget. Detta steg bedöms inte vara nödvändigt att ta. Utifrån befintligt läge bedöms det möjligt att på ett kontrollerat sätt följa verksamhetens kvalitet under den kvarvarande avtalsperioden. Ett planerat övertagande av verksamheten kan ske samtidigt och det kan säkerställas att kvaliteten för de boende inte försämras.

Ett övertagande i kommunal regi skulle innebära att den kommunala äldreomsorgen får ett utökat uppdrag och kommer att förfoga över cirka 250 lägenheter i särskilt boende. Ett övertagande i kommunal regi skulle innebära vissa samdriftsfördelar mellan Attundagården och Tibblehemmet, som ligger fysiskt nära varandra och delar vissa lokaler.

Enligt den politiska riktningen ska äldre i Täby erbjudas en verksamhet med god kvalitet och omtanke. Äldreomsorgen i Täby ska vara i toppklass. För att kunna erbjuda de äldre en god kvalitet och kontinuitet i verksamheten föreslås att driften av Tibblehemmet övergår till kommunal regi från och med 12 januari 2023. Egen regi bedöms kunna tillförsäkra en starkare utveckling av kvaliteten på Tibblehemmet på sikt.

Ekonomiska överväganden

Ersättningen till Tibblehemmet beräknades ursprungligen baserad på den peng som gällde 2018 för särskilda boenden i Täby enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), med avdrag för lokaler och inventarier eftersom dessa

disponeras fritt. Enligt avtalet räknas ersättningen upp enligt omsorgsprisindex (OPI) dock högst 1,5 procent per år.

Eftersom pengarna enligt LOV och till egen regi under de senaste åren har räknats upp med mer än vad som varit fallet med ersättningen till Tibblehemmet har det uppstått ett glapp. I samband med en ny upphandling eller vid ett övertagande av verksamheten i egen regi kommer ersättningen åter att baseras på senaste beslut om peng i socialnämnden.

Detta innebär ökade kostnader för socialnämnden oavsett vilken utförare som tar över driften. Om verksamheten på Tibblehemmet tas över i egen regi beräknas nettokostnaden (i 2021 års priser) för placeringar öka med cirka 7 mnkr per år. Beräkningen är baserad på full beläggning.

Det bedöms att ett övertagande i egen regi kommer att påverka behovet av administrativt stöd på kommunledningskontoret. Behoven bedöms dock kunna finansieras inom befintlig budgetram.

Bedömningen är att det finns goda förutsättningar att driva Tibblehemmet i egen regi med en ekonomi i balans varvid den delen inte bör innebära några negativa ekonomiska konsekvenser.

Claes Lagergren
Socialchef

Marie Tid
Avdelningschef äldreomsorg

Bilagor

1. Avtalsuppföljning Tibblehemmet 2021 daterad den 8 september 2021.

Expedieras

Norlandia Care AB